

Kunnskapsdepartementet (KD)
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres ref:

Oslo, 03.05.2012
Vår ref: Gerhard Salicath/ 12-12994

HØRINGSUTALELSE FRA HOVEDORGANISASJONEN VIRKE. NOU 2012:1 TIL BARNAS BESTE - NY LOVGIVNING FOR BARNEHAGENE

Hovedorganisasjonen Virke representerer nærmere 16 000 virksomheter med over 205 000 innenfor bredden av norsk nærings- og organisasjonsliv. Virke organiserer bl.a. private barnehager. Virke har følgende kommentarer til NOU 2012: 1:

Hovedpunkter:

- ♦ Virke mener at kompetansen og ansvaret for tilsyn med barnehagesektoren bør overføres til en statlig nasjonal myndighet som kan opptre som et selvstendig organ.
- ♦ Virke støtter utvalgets forslag om å videreføre private barnehagers adgang til selv å bestemme opptakskrets og opptakskriterier.
- ♦ Virke støtter flertallets syn på at bemanningsnorm i barnehagene bør være 1:3 for barn under tre år, og 1:6 for barn over tre år.
- ♦ Virke støtter utvalgets vurderinger og forslag om behov for å øke kvaliteten på førskolelærerutdanningen. Virke ønsker sentrale føringer for å sikre et mer likeartet utdanningstilbud for å få mer likeartet kvalitet i barnehagene.
- ♦ Virke ønsker en bredere omtale av den pågående kampanjen for økt rekruttering til førskolelærerutdanningen og til førskolelæreryrket.

1. Tilsynsfunksjonen

Kommunene fikk i 2011 overført finansieringsansvaret for barnehagesektoren. Kommunene har etter dette en rolle som både eier, bestiller, utfører, kontrollmyndighet og godkjenningmyndighet av både kommunale og private barnehager. Virke mener at denne sammenblandingen av roller bidrar til å svekke kommunenes evne til å føre godt tilsyn med barnehagene. Utvalget peker selv på til dels mangelfull oppfølging av kommunenes tilsynsfunksjon allerede i dag. Kommunalt tilsyn av barnehagesektoren reiser i tillegg prinsipielle spørsmål knyttet til habilitetskonflikter mellom kommunenes myndighetstolle og eierinteressene til egne barnehager. Kommunenes multirolle vil både i prinsipielle spørsmål og i enkeltsaker åpne for forskjellsbehandling av private og kommunale barnehager. Virke mener det er et klart behov for å regulere forholdet mellom kommunens mange roller på

Hovedorganisasjonen Virke

Besøksadresse:
Henrik Ibsens gate 90
NO 0255 Oslo
Postadresse:
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00
E-post
info@virke.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA

barnehagefeltet. Som en konkret løsning foreslår Virke at kompetansen og ansvaret for tilsyn med barnehagesektoren overføres til en statlig nasjonal myndighet som kan opptre som et selvstendig organ. Vi mener ellers at forholdet mellom kommunenes mange roller på barnehagefeltet må reguleres nærmere gjennom forskrift.

2. Opptakskrets

Utvalget foreslår å videreføre private barnehagers adgang til selv å bestemme opptakskrets og opptakskriterier. Virke støtter dette forslaget. Foreldre må i størst mulig grad kunne velge barnehagetilbud som de mener er det beste for sine barn. Private barnehager gir et vesentlig bidrag til mangfold, egenart og variert tilbud i barnehagesektoren. Private barnehager bidrar særlig med alternativ pedagogikk, og med barnehager som er basert på spesifikke kultur- eller verdisyn. Innskrenking av barnehagens rett til selv å bestemme opptakskrets og opptakskriterier vil redusere denne muligheten. Virke støtter utvalgets forslag om at Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

3. Kvalitet i barnehagen

Virke støtter flertallets syn på at bemanningsnorm i barnehagene bør være 1:3 år for barn under tre år, og 1:6 for barn over tre år. Når det gjelder vurderingen av pedagogkrav/pedagogtetthet støtter Virke mindretallets syn på at førskolelærere eller andre med likeverdig utdanning skal utgjøre minst 40 pst av barnehagens ansatte. Virke støtter tiltak for å øke rekrutteringen og kompetansen i barnehagesektoren. Virke vil imidlertid påpeke at også andre områder i både offentlig sektor og i næringslivet har behov for kompetent arbeidskraft. Virke mener derfor at rekruttering til barnehagene må sees i en mer helhetlig sammenheng enn det utvalget har drøftet.

Virke støtter utvalgets forslag om å innføre nasjonale standarder for størrelsen på leke- og oppholdsarealer. Nasjonale standarder vil være klargjørende og bidra til likeverdige barnehagetilbud.

Det er prinsipielt betenkelig at retten til barnehageplass avhenger av om barnet er født før eller etter 1. september. Virke er kjent med at dette i mange tilfeller fører til at kommunene ikke vil finansiere barnehageplass før retten til plass oppstår. Dette medfører at det oppstår skjulte køer for barnehageplass. Virke støtter utvalgets forslag om å innføre to årlige hovedopptak til barnehagen for å løse dette problemet.

4. Utdanning og rekruttering til barnehagesektoren

Utvalget foreslår å styrke førskolelærerutdanningen. Utvalget peker spesielt på et generelt behov for å øke kvaliteten, og et behov for nasjonale føringer for å sikre et mer likeartet utdanningstilbud for å få mer likeartet kvalitet i barnehagene. Utvalget er spesielt bekymret for at kvalitative forskjeller i utdanningen ved institusjonene, og for stor valgfrihet i sammensetningen av førskolelærerstudiet bidrar til mangelfull kunnskap om integrering av teori og praksis. Utvalget peker i tillegg på mangelfull kunnskap om de yngre barna. Virke støtter utvalgets forslag om tiltak for å øke kvaliteten i utdanningen og sikre et mer likeartet utdanningsopplegg.

Virke deler utvalgets syn på at et høyere utdanningsnivå vil bidra til styrke kvaliteten i barnehagene. Det er allment kjent at barnehagesektoren sliter med å rekruttere og holde på førskolelærere og annen pedagogisk kompetanse. Det er i tillegg godt kjent at førskolelærerutdanningen har hatt relativt lav innsøkningsgrad de senere årene. Selv om det

er indikasjoner på at denne trenden er brutt i 2012 er det fremdeles mangel på pedagoger i utdanningsløpet. Utvalget problematiserer dette, men peker på få konkrete virkemidler for å stimulere til økt rekruttering. Virke vil her minne om departementets nylig lanserte kampanje <http://www.verdensfinestestillingledig.no/nb>. Denne er ikke omtalt i NOUen. Virke vil peke på denne som en viktig og positiv kampanje for å bidra til øke rekruttering. Kampanjen må omtales i den videre oppfølgingen av NOUen. Virke støtter også forslaget om å øke utdanningskapasiteten før å bøte på mangelen på førskolelærere.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Torbjørn Aalborg
Direktør

Gerhard Salicath
Seniorrådgiver